

॥ ఓం నమో వేంకటేశాయ ॥

21.11.2023-మంగళవారం (136వ రోజు)

శ్రీమద్భాగవతం

॥ శ్రీ గురు ప్రార్థనా ॥

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్ పరం బ్రహ్మ, తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥

॥ శ్రీనివాస ప్రార్థనా ॥

వృషభాయత నేత్రాయ వృషద్యుగ్గోచరాయ చ ।
వృషశైల నివాసాయ శ్రీనివాసాయ తే నమః ॥

॥ అథ సంకల్పః ॥

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్ర-విరాజమానస్య-నిత్య శుద్ధ బుద్ధ ముక్త స్వభావస్య-లీలా గృహీత
విగ్రహస్య-శ్రీ పద్మావతీ జానేః -అనుగ్రహేణ-అస్మాకం-సర్వేషాం-బుద్ధి శుద్ధ్యర్థం-
విద్యాభివృద్ధ్యర్థం-భక్తి జ్ఞాన వైరాగ్యాది-తదనుకూల-సర్వ సంపత్ సమృద్ధ్యర్థం-
శ్రీ పరమేశ్వరప్రీత్యర్థం-శ్రీమద్భాగవత పాఠం కరిష్యామహే.

అస్య-శ్రీమద్భాగవతస్తోత్ర మహామంత్రస్య-నారద ఋషిః-బృహతీ ఛందః-శ్రీకృష్ణః
పరమాత్మా దేవతా-బ్రహ్మ బీజం-భక్తిః శక్తిః -జ్ఞాన వైరాగ్యే కీలకం-అస్మాకం
శ్రీమద్భాగవత్ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే పాఠే వినియోగః ॥

॥ ధ్యానం ॥

నారాయణామృత రసాఢ్య పయో దుహన్తీం
తన్నామ రూప శుభ గాన రవైశ్చలన్తీం ।
వ్యాస ప్రసూత శుక గోప వరైర్లసన్తీం
గాం కామదాం దుహత భాగవతం వదన్తీం ॥

శ్రీమద్భాగవతం ప్రవచనం - బహుశ్రీ కుప్పా విశ్వనాథ శర్మ గారిచే ప్రారంభం

శ్లోక పారాయణం - కె.వి.ఎస్.వి.జి. శేషాచార్యులు మరియు
డా. పి.వి.ఎస్.ఎన్. మారుతి గార్లచే...

- నాన్పుతం తవ తచ్చాపి యథా మాం ప్రబ్రవీషి భోః
అవిజ్ఞాయ పరం మత్త ఏతావత్త్వం యతో హి మే
యేన స్వరోచిషా విశ్వం రోచితం రోచయామ్యహం
యథార్కేఽగ్నిర్వథా సోమో యథర్క్షగ్రహతారకాః
తస్మై నమో భగవతే వాసుదేవాయ ధీమహి
యన్మాయయా దుర్జయయా మాం బ్రువంతి జగద్గురుం
విలజ్జమానయా యస్య స్థాతుమీక్షాపథేఽముయా
విమోహితా వికత్థంతే మమాహమితి దుర్ధియః
ద్రవ్యం కర్మ చ కాలశ్చ స్వభావో జీవ ఏవ చ
వాసుదేవాత్పరో బ్రహ్మాన్ న చాన్యోఽర్థోఽస్తి తత్త్వతః
నారాయణపరా వేదా దేవా నారాయణాంగజాః
నారాయణపరా లోకా నారాయణపరా మఖాః
నారాయణపరో యోగో నారాయణపరం తపః
నారాయణపరం జ్ఞానం నారాయణపరా గతిః
తస్యాపి ద్రష్టురీశస్య కూటస్థస్యాఖిలాత్మనః
సృజ్యం సృజామి సృష్టోఽహమీక్షయైవాభిచోదితః
సత్త్వం రజస్తమ ఇతి నిర్గుణస్య గుణాస్త్రయః
స్థితిసర్గనిరోధేషు గృహీతా మాయయా విభోః
కార్యకారణకర్తృత్వే ద్రవ్యజ్ఞానక్రియాశ్రయాః
బద్ధంతి నిత్యదా ముక్తం మాయినం పురుషం గుణాః
స ఏష భగవాంల్లింగైస్త్రిభిరేభిరధోక్షజః
స్వలక్షితగతిర్బ్రహ్మాన్ సర్వేషాం మమ చేశ్వరః

॥ 2-5-10 ॥

॥ 2-5-11 ॥

॥ 2-5-12 ॥

॥ 2-5-13 ॥

॥ 2-5-14 ॥

॥ 2-5-15 ॥

॥ 2-5-16 ॥

॥ 2-5-17 ॥

॥ 2-5-18 ॥

॥ 2-5-19 ॥

॥ 2-5-20 ॥

కాలం కర్మ స్వభావం చ మాయేశో మాయయా స్వయా
ఆత్మన్య యదృచ్ఛయా ప్రాప్తం విబుభూషురుపాదదే

॥ 2-5-21 ॥

కాలాద్గుణవ్యతికరః పరిణామః స్వభావతః
కర్మణో జన్మ మహతః పురుషాధిష్ఠితాదభూత్

॥ 2-5-22 ॥

మహతస్తు వికుర్వాణాద్రజఃసత్వోపబృంహితాత్
తమఃప్రధానస్త్వభవద్ద్రవ్యజ్ఞానక్రియాత్మకః

॥ 2-5-23 ॥

సోఽహంకార ఇతి ప్రోక్తో వికుర్వన్ సమభూత్త్రిధా
వైకారికస్తైజసశ్చ తామసశ్చేతి యద్భిదా
ద్రవ్యశక్తిః క్రియాశక్తిర్జ్ఞానశక్తిరితి ప్రభో

॥ 2-5-24 ॥

తామసాదపి భూతాదేర్వికుర్వాణాదభూన్నభః
తస్య మాత్రా గుణః శబ్దో లింగం యద్ద్రష్టుదృశ్యయోః

॥ 2-5-25 ॥

నభసోఽథ వికుర్వాణాదభూత్స్పర్శగుణోఽనిలః
పరాన్వయాచ్ఛబ్దవాంశ్చ ప్రాణ ఓజః సహా బలం

॥ 2-5-26 ॥

వాయోరపి వికుర్వాణాత్కాలకర్మస్వభావతః
ఉదపద్యత తేజో వై రూపవత్స్పర్శశబ్దవత్

॥ 2-5-27 ॥

తేజసస్తు వికుర్వాణాదాసీదంభో రసాత్మకం
రూపవత్స్పర్శవచ్ఛాంభో ఘోషవచ్ఛ పరాన్వయాత్

॥ 2-5-28 ॥

విశేషస్తు వికుర్వాణాదంభసో గంధవానభూత్
పరాన్వయాద్రసస్పర్శశబ్దరూపగుణాన్వితః

॥ 2-5-29 ॥

వైకారికాన్మనో జ్ఞే దేవా వైకారికా దశ
దిగ్వాతార్కప్రచేతోఽశ్వివహ్నింద్రోపేంద్రమిత్రకాః

॥ 2-5-30 ॥

తైజసాత్తు వికుర్వాణాదింద్రియాణి దశాభవన్
జ్ఞానశక్తిః క్రియాశక్తిర్బుద్ధిః ప్రాణశ్చ తైజసౌ

శ్రోత్రం త్వగ్గ్రాణదృగ్జిహ్వ వాగ్దోర్మేధ్రాంఘ్రిపాయవః

॥ 2-5-31 ॥

యదైతే²సంగతా భావా భూతేంద్రియమనోగుణాః
యదాయతననిర్మాణే న శేకుర్బ్రహ్మవిత్తమ

॥ 2-5-32 ॥

తదా సంహత్య చాన్యోన్యం భగవచ్ఛక్తిచోదితాః
సదసత్త్వముపాదాయ చోభయం సస్మజుర్వ్యధః

॥ 2-5-33 ॥

వర్షపూగసహస్రాంతే తదండముదకేశయం
కాలకర్మస్వభావస్థో జీవో²జీవమజీవయత్

॥ 2-5-34 ॥

స ఏవ పురుషస్తస్మాదండం నిర్భిద్య నిర్గతః
సహస్రోర్వంఘ్రిబాహ్వాక్షః సహస్రాననశీర్షవాన్

॥ 2-5-35 ॥

యస్యేహోవయవైర్లోకాన్ కల్పయంతి మనీషిణః
కట్యాదిభిరథః సప్త సప్తోర్ధ్వం జఘనాదిభిః

॥ 2-5-36 ॥

పురుషస్య ముఖం బ్రహ్మ క్షత్రమేతస్య బాహవః
ఊర్వోర్వైశ్యో భగవతః పద్భ్యాం శూద్రో వ్యజాయత

॥ 2-5-37 ॥

భూర్లోకః కల్పితః పద్భ్యాం భువర్లోకో²స్య నాభితః
హృదా స్వర్లోక ఉరసా మహర్లోకో మహాత్మనః

॥ 2-5-38 ॥

గ్రీవాయాం జనలోకశ్చ తపోలోకః స్తనద్వయాత్
మూర్ధభిః సత్యలోకస్తు బ్రహ్మలోకః సనాతనః

॥ 2-5-39 ॥

తత్కట్యాం చాతలం క్లుప్తమూరుభ్యాం వితలం విభోః
జానుభ్యాం సుతలం శుద్ధం జంఘాభ్యాం తు తలాతలం

॥ 2-5-40 ॥

మహాతలం తు గుల్ఫాభ్యాం ప్రపదాభ్యాం రసాతలం
పాతాలం పాదతలత ఇతి లోకమయః పుమాన్

॥ 2-5-41 ॥

భూర్లోకః కల్పితః పద్భ్యాం భువర్లోకో²స్య నాభితః
స్వర్లోకః కల్పితో మూర్ధ్నా ఇతి వా లోకకల్పనా

॥ 2-5-42 ॥

ఇతి శ్రీమద్భాగవతే పారమహంస్యాం సంహితాయాం ట్వితీయ స్కంధే పంచమోఽ ధ్యాయః

అథ శ్రీమద్భాగవతే పారమహంస్యాం సంహితాయాం ట్వితీయ స్కంధే షష్ఠోఽ ధ్యాయః

బ్రహ్మోవాచ

వాచాం వహ్నేర్ముఖం క్షేత్రం ఛందసాం సప్త ధాతవః

హవ్యకవ్యామృతాన్నానాం జిహ్వో సర్వరసస్య చ || 2-6-1 ||

సర్వాసూనాం చ వాయోశ్చ తన్నాసే పరమాయనే

అశ్వినోరోషధీనాం చ ధ్రువో మోదప్రమోదయోః || 2-6-2 ||

రూపాణాం తేజసాం చక్షుర్ద్రివః సూర్యస్య చాక్షిణీ

కర్ణౌ దిశాం చ తీర్థానాం శ్రోత్రమాకాశశబ్దయోః
తద్గాత్రం వస్తుసారాణాం సౌభగస్య చ భాజనం || 2-6-3 ||

త్వగస్య స్పర్శవాయోశ్చ సర్వమేధస్య చైవ హి

రోమాణ్యుద్భిజ్జజాతీనాం యైర్వా యజ్ఞస్తు సంభృతః || 2-6-4 ||

కేశశ్మశ్రునఖాన్యస్య శిలాలోహాభ్రవిద్యుతాం

బాహవో లోకపాలానాం ప్రాయశః క్షేమకర్మణాం || 2-6-5 ||

విక్రమో భూర్భువః స్వశ్చ క్షేమస్య శరణస్య చ

సర్వకామవరస్యాపి హరేశ్చరణ ఆస్పదం || 2-6-6 ||

అపాం వీర్యస్య సర్గస్య పర్జన్యస్య ప్రజాపతేః

పుంసః శిశ్న ఉపస్థస్తు ప్రజాత్యానందనిర్వృతేః || 2-6-7 ||

పాయుర్యమస్య మిత్రస్య పరిమోక్షస్య నారద

హింసాయా నిర్వతేర్మత్యోర్నిరయస్య గుదం స్మృతః || 2-6-8 ||

పరాభూతేరధర్మస్య తమసశ్చాపి పశ్చిమః

నాడ్యో నదనదీనాం తు గోత్రాణామస్థిసంహతిః || 2-6-9 ||

యస్మాదండం విరాడ్జ్ఞే భూతేంద్రియగుణాత్మకః
తద్ద్రవ్యమత్యగాద్విశ్వం గోభిః సూర్య ఇవాతపన్ ॥ 2-6-21 ॥

యదాస్య నాభ్యాన్నలినాదహమాసం మహాత్మనః
నావిదం యజ్ఞసంభారాన్ పురుషావయవాదృతే ॥ 2-6-22 ॥

తేషు యజ్ఞస్య పశవః సవనస్పతయః కుశాః
ఇదం చ దేవయజనం కాలశ్చేరుగుణాన్వితః ॥ 2-6-23 ॥

వస్తూన్యోషధయః స్నేహో రసలోహమృదో జలం
ఋచో యజుంషి సామాని చాతుర్ష్వోత్రం చ సత్తమ ॥ 2-6-24 ॥

నామధేయాని మంత్రాశ్చ దక్షిణాశ్చ వ్రతాని చ
దేవతానుక్రమః కల్పః సంకల్పస్తంత్రమేవ చ ॥ 2-6-25 ॥

గతయో మతయః శ్రద్ధా ప్రాయశ్చిత్తం సమర్పణం
పురుషావయవైరేతే సంభారాః సంభృతా మయా ॥ 2-6-26 ॥

ఇతి సంభృతసంభారః పురుషావయవైరహం
తమేవ పురుషం యజ్ఞం తేనైవాయజమీశ్వరం ॥ 2-6-27 ॥

తతస్తే భ్రాతర ఇమే ప్రజానాం పతయో నవ
అయజన్ వ్యక్తమవ్యక్తం పురుషం సుసమాహితాః ॥ 2-6-28 ॥

తతశ్చ మనవః కాలే ఈజిరే ఋషయోఽపరే
పితరో విబుధా దైత్యా మనుష్యాః క్రతుభిర్విభుం ॥ 2-6-29 ॥

నారాయణే భగవతి తదిదం విశ్వమాహితం
గృహీతమాయోరుగుణః సర్గాదావగుణః స్వతః ॥ 2-6-30 ॥

సృజామి తన్నియుక్తోఽహం హరో హరతి తద్వశః
విశ్వం పురుషరూపేణ పరిపాతి త్రిశక్తిధృక్ ॥ 2-6-31 ॥

ఇతి తే₂ భిహితం తాత యథేదమనుపృచ్ఛసి
నాన్యద్భగవతః కించిద్భావ్యం సదసదాత్మకం

॥ 2-6-32 ॥

న భారతీ మేఙ్గమృషోపలక్ష్యతే
న వై క్వచిన్మే మనసో మృషా గతిః
న మే హృషీకాణి పతంత్యసత్పథే
యన్మే హృదౌత్కంఠ్యవతా ధృతో హరిః

॥ 2-6-33 ॥

సో₂ హం సమామ్నాయమయస్తపోమయః
ప్రజాపతీనామభివందితః పతిః
ఆస్థాయ యోగం నిపుణం సమాహితః
తం నాధ్యగచ్ఛం యత ఆత్మసంభవః

॥ 2-6-34 ॥

నతో₂ స్త్వహం తచ్ఛరణం సమీయుషాం
భవచ్ఛిదం స్వస్త్వయనం సుమంగలం
యో హ్యోత్మమాయావిభవం స్మ పర్యగాత్
యథా నభః స్వాంతమథాపరే కుతః

॥ 2-6-35 ॥

నాహం న యూయం యదృతాం గతిం విదు
ర్న వామదేవః కిముతాపరే సురాః
తన్మాయయా మోహితబుద్ధయస్త్విదం
వినిర్మితం చాత్మసమం విచక్షుహే

॥ 2-6-36 ॥

యస్యావతారకర్మాణి గాయంతి హ్యస్మదాదయః
న యం విదంతి తత్త్వేన తస్మై భగవతే నమః

॥ 2-6-37 ॥

స ఏష ఆద్యః పురుషః కల్పే కల్పే సృజత్యజః
ఆత్మా₂ త్మన్యాత్మనా₂ త్మానం సంయచ్ఛతి చ పాతి చ

॥ 2-6-38 ॥

విశుద్ధం కేవలం జ్ఞానం ప్రత్యక్ సమ్యగవస్థితం
సత్యం పూర్ణమనాద్యంతం నిర్గుణం నిత్యమద్వయం

॥ 2-6-39 ॥

ఋషే విదంతి మునయః ప్రశాంతాత్మేంద్రియాశయాః

యదా తదేవాసత్తర్కైస్తిరోధీయేత విప్లుతం

॥ 2-6-40 ॥

ఆద్యోఽవతారః పురుషః పరస్య

కాలః స్వభావః సదసన్మనశ్చ

ద్రవ్యం వికారో గుణ ఇంద్రియాణి

విరాట్ స్వరాట్ స్థాస్ను చరిష్ణు భూమ్నః

॥ 2-6-41 ॥

అహం భవో యజ్ఞ ఇమే ప్రజేశా

దక్షాదయో యే భవదాదయశ్చ

స్వర్లోకపాలాః ఖగలోకపాలా

నృలోకపాలాస్తలలోకపాలాః

॥ 2-6-42 ॥

గంధర్వవిద్యాధరచారణేశా

యే యక్షరక్షోరగనాగనాథాః

యే వా ఋషీణామృషభాః పితౄణాం

దైత్యేంద్రసిద్ధేశ్వరదానవేంద్రాః

అన్యే చ యే ప్రేతపిశాచభూత

కూష్మాండయాదోమృగపక్ష్యధీశాః

॥ 2-6-43 ॥

యత్కించ లోకే భగవన్ మహస్వ

దోజఃసహస్వద్బలవత్కమావత్

శ్రీహ్రీవిభూత్యాత్మవదద్భుతార్ణం

తత్త్వం పరం రూపవదస్వరూపం

॥ 2-6-44 ॥

ప్రాధాన్యతో యాన్ ఋష ఆమనంతి

లీలావతారాన్ పురుషస్య భూమ్నః

ఆపీయతాం కర్ణకషాయశోషా

ననుక్రమిష్యే త ఇమాన్ సుపేశాన్

॥ 2-6-45 ॥

ఇతి శ్రీమద్భాగవతే పారమహంస్యాం సంహితాయాం ద్వితీయ స్కంధే షష్ఠీఽ ధ్యాయః

॥ అథ క్షమా పార్థనా ॥

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।

తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తు తే ॥

॥ అథ భగవత్సమర్పణమ్ ॥

కాయేన వాచా మనసేన్ద్రియైర్వా బుధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।

కరోమి యద్యత్ సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

॥ అథ లోకక్షేమ పార్థనా ॥

సర్వే భవన్తు సుఖినః సర్వే సన్తు నిరామయాః ।

సర్వే భద్రాణి పశ్యన్తు మా కశ్చిత్ దుఃఖభాగ్భవేత్ ॥

॥ అథ మంగళమ్ ॥

శ్రియః కాంతాయ కల్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।

శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥
